

(JAZYKOVÉ) TIPY PRE TEBA – FALOŠNÍ PRIATELIA
MEŠKAŤ, KONDICIONÉR, REČI
(pracovný list)

Nahrávka

Vypočuj si rozhovor Sáry s Illiom.

[FALOŠNÍ PRIATELIA – SLOVENČINA V POHODE](#)

Prepis

Joachim:

Dnes sa spolu s Illiom pozrieme na tri slovenské slová – *meškať*, *kondicionér* a *reči*. Viete, čo tieto slová znamenajú? Možno máte niečo podobné vo svojom jazyku. Pozrime sa na to, ako ich v rozhovore so Sárrou použil Illia.

1. MEŠKAŤ

Sára: Illia, ako sa ti páči mesto?

Illia: Mesto je skvelé. Malé a tiché. Mám tu veľa kamarátov. Už od zajtra budem meškať v internáte.

Sára: Meškať? Čo tým myslíš?

Illia: Zajtra sa sťahujem. Budem meškať hneď pri škole.

Sára: Aha, chceš povedať bývať. Budeš bývať v internáte.

Joachim:

Illia v konverzácii použil slovo *meškať*, ktoré sa podobá na ukrajinské slovo *мешкати* [meškaty], čo v ukrajínčine znamená bývať.

V slovenskom jazyku ale sloveso *meškať* znamená prísť neskoro, robiť niečo oneskorene. Illia mal teda určite na mysli sloveso *bývať*. Illia bude bývať v internáte – bývať znamená mať sídlo, sídliť, žiť na určitom mieste.

2. KONDICIONÉR

Illia: Ach, áno. Myslel som bývať. Verím, že sa mi tam bude páčiť. Moji starší kamaráti vraveli, že im v izbe chýba iba kondicionér.

Sára: Kondicionér kúpiš v každom obchode, Illia. To nie je problém.

Illia: V každom obchode? Kondicionér určite nekúpim v hocijakom obchode. V zime to nevadí, ale v lete nám tam asi bude horúco. Možno si zaobstaráme ventilátor.

Sára: Illia, ty asi myslíš klimatizáciu. V izbe chýba klimatizácia.

Joachim:

Ukrajinské slovo *кондиционер* [kondycioner] má okrem významu kondicionér aj význam klimatizácia. Po slovensky však kondicionérom označujeme len prípravok na umývanie vlasov. Používa sa po nanosení šampónu. Illia chcel v konverzácii využiť slovo *klimatizácia*. Klimatizácia je zariadenie využívané na ochladenie priestoru. Veď to poznáte, čoraz viac ľudí si kupuje klimatizáciu a v horúcom lete hľadáme len klimatizované miestnosti.

3. REČI

Illia: Aha, tak ide o klimatizáciu!

Sára: Áno, ale myslím, že to bude v poriadku aj bez nej. A kedy sa teda sťahuješ?

Illia: Zajtra o tretej. Prídu mi pomôcť známi. Niektoré reči ešte musím dokúpiť.

Sára: Aké reči? Veď reči sa nedajú kúpiť...

Illia: No, chýbajú mi ešte taniere, deka a vankúše.

Sára: Takže si musíš doplniť ešte nejaké veci?

Illia: Áno! Veci! Potrebujem dokúpiť nejaké veci.

Joachim:

Ukrajinské slovo *речі* [reči] znamená to, čo v slovenčine slovo veci. Ale aj slovenčina pozná slovo *reči*. V slovenčine reči znamenajú to, čo sa hovorí, produkt rozprávania. Slovenský jazyk je vlastne slovenská reč. Keď povieme o niekom, že má silné reči, myslíme tým, že veľa rozpráva, sľubuje a chváli sa, ale v skutočnosti nič neurobí. Slovenské slovo *veci* naopak označuje materiálne objekty. Také veci ako taniere či vankúše potrebuje Illia kúpiť do svojho nového bývania. Slovo *vec* môže mať aj abstraktný význam. Vecou môže byť napríklad láska

aj nenávisť. V slovenčine môžeme dokonca aj hovoriť od vecí. Znamená to, že hovoríme o tom, čo je nepodstatné, alebo že hovoríme nezmysly. Pozor na slová *reč* aj *vec*, obe sú ženského rodu. Láska je pekná vec a slovenčina je sympatická reč, čo myslíte?

Sára: Tak veľa šťastia, Illia! Uvidíme sa zajtra!

Illia: Maj sa, Sára!

Otestuj sa

Ako si porozumel/a tomuto dielu podcastu? Doplň do nasledujúcich viet správne slovo:

1. Od septembra _____ na Slovensku.
a) meškám
b) bývam
2. Vlak _____ už 40 minút.
a) mešká
b) býva
3. V drogérii musím kúpiť _____ na vlasy.
a) klimatizáciu
b) kondicionér
4. Na letnú dovolenku chcem ísť len do hotela, ktorý má _____.
a) klimatizáciu
b) kondicionér
5. Mám rád čisté priestory a málo _____.
a) reči
b) vecí
6. O čom ste hovorili na porade? – Bola _____ o financiách.
a) reč
b) vec

Kľúč

1b, 2a, 3b, 4a, 5b, 6a

Slovníček

Slovenské slovo	Ukrajinský preklad
meškať	<i>спізнюватися</i> [spizňuvatysia]
bývať	<i>мешкати</i> [meškaty] <i>жити</i> [žyty] <i>проживати</i> [prožyvaty]
kondicionér	<i>кондиціонер</i> [kondycioner]
klimatizácia	<i>кондиціонер</i> [kondycioner]
reč	<i>мовлення</i> [movleňna]
vec // veci	<i>річ</i> [rič], <i>речи</i> [reči]